

«Еуразиялық Топ» ЖШС

БЕКІТІЛГЕН
Бас директор
С.К. Шахажановпен
«20» ақпан 2025 ж.

СУ РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ

САЯСАТЫ

Астана қ.
2025ж.

«Еуразиялық Топ» ЖШС

АЛҒЫСӨЗ

Әзірленген: Д. Өндірісті басқару, Энергетика департаменті
(процесс облысы,
бөлімшесі)

Құжаттың тіркеу нөмірі: _____

Бекітілген: _____
(негізі, күні)

Орнына енгізілді: Алғаш рет енгізілді
(құжат №, атауы)

«Еуразиялық Топ» ЖШС

Мазмұны

1. Мақсаты және қолдану саласы	4
2. Терминдер, анықтамалар және қысқартулар	4
3. Жалпы ережелер.....	5
4. Су ресурстарын басқару жүйесінің принциптері	5
5. Жауапкершілік	9
6. Қосымшалар	10

1. Мақсаты және қолдану саласы

- 1.1 Осы су ресурстарын басқару жөніндегі саясат (бұдан әрі - Саясат) Топ Активтеріндегі өндірістік процестердің барлық кезеңдерінде су ресурстарын орнықты және ұтымды пайдалануды қамтамасыз ету жөніндегі негізгі қағидаттарды белгілейді. Саясат су ресурстарын ұтымды пайдалануға, су ресурстарын қорғауға, экологиялық тәуекелдерді барынша азайтуға және ҚР заңнамасының талаптары мен корпоративтік стандарттарға сәйкестігін қамтамасыз етуге бағытталған.
- 1.2 Еуразиялық Топ (бұдан әрі - Топ) операциялық тиімділікті арттыруға ұмтылады, оның факторларының бірі су пайдалануды оңтайландыру болып табылады, ол жабдықтарды жаңғыртуды, технологиялық процестерді жақсартуды және инновациялық шешімдерді енгізуді қамтиды.
- 1.3 Осы Саясат Топ коммерциялық және өзге де қызметті жүргізетін юрисдикцияларға қарамастан, Топтың барлық Дивизиондары мен Активтеріне, жұмыскерлеріне, іскерлік операцияларына қатысты қолданылады. Барлық жұмыскерлер су ресурстарын тиімді басқарудағы рөлі туралы хабардар болуы керек.

2. Терминдер, анықтамалар және қысқартулар

2.1 Терминдер мен анықтамалар

Осы Саясатта тиісті анықтамалары бар мынадай терминдер қолданылады:

- 2.1.1 **Еуразиялық Топ** – «Еуразиялық Топ» ЖШС, басқару қызметтерін көрсету туралы шарттардан туындайтын қатынастармен байланысты Топтың Дивизиондары мен Активтері.
- 2.1.2 **Су ресурстары** - Су ресурстары деп Топ Кәсіпорындарының өндірістік процестерінде қолданылатын, соның ішінде жерүсті және жерасты сулары барлық табиғи су көздері түсініледі.
- 2.1.3 **Су ресурстарын басқару** – Су ресурстарын басқару суды ұтымды пайдалануға, оның ластануын болдырмауға, тұрақты су теңгерімін сақтауға және су экожүйелеріне экологиялық әсерді азайтуға бағытталған шаралар мен әрекеттер жиынтығын қамтиды.
- 2.1.4 **ISO 14001** - Экологиялық менеджмент жүйесі.
- 2.1.5 **ISO 50001** - Энергетикалық менеджмент жүйесі

2.2 Белгіленулер мен қысқартулар

Осы Саясатта мынадай қысқартулар қолданылады:

- 2.2.1 **CAPEX**-capital expenditures (күрделі шығындар).
- 2.2.2 **OPEX**-operating expenditures (операциялық шығындар).

3. Жалпы ережелер

- 3.1 Су ресурстарын басқару Топтың тұрақтылығы мен дамуының негізгі факторларының бірі болып табылады.
- 3.2 Осы Саясат Топтың тұрақты даму стратегиясының бөлігі болып табылады және экологиялық тәуекелдерді азайту және Топтың тұрақты дамуына ықпал ету арқылы су ресурстарын ұзақ мерзімді сақтау мен ұтымды пайдалануға бағытталған.
- 3.3 Топ ҚР заңнамасын және суды пайдалануды реттейтін халықаралық стандарттарды қатаң сақтауға міндеттенеді. Саясат Топта бұрыннан бар саясатты және су ресурстарын басқару мәселелерін қозғайтын өзге де реттеуші құжаттарды толықтырады, бірақ алмастырмайды.
- 3.4 Топ суды пайдалануға байланысты барлық өндірістік процестерге үнемі ішкі және сыртқы аудиттер жүргізеді. Бұған жергілікті инспекциялар, қолданылатын технологиялар мен процестердің қолданыстағы стандарттарға сәйкестігін тексеру кіреді.
- 3.5 Аудиттер мен инспекциялардың нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды жою және су ресурстарын басқару процестерін жақсарту үшін түзету шаралары әзірленіп, енгізілуде. Бұл шаралар бұзушылықтардың қайталануын болдырмауға және суды пайдалану тиімділігін арттыруға бағытталған.
- 3.6 Топ суды пайдаланумен байланысты барлық процестерді оңтайландыруға, соның ішінде суды тұтынуды азайтуға және оны өнім бірлігіне пайдалануды арттыруға мүмкіндік беретін заманауи технологияларды енгізуге ұмтылады. Бұған технологиялық процестерді жақсарту және жабдықты жаңарту кіреді.
- 3.7 Топтың әрбір Активінде ағымдағы процестерді талдауды, оларды жақсарту бойынша ұсынымдар әзірлеуді және жаңа әдістер мен технологияларды енгізуді қамтитын су тұтынуды азайту жөніндегі бағдарламалар әзірленеді және енгізіледі.
- 3.8 Топ су ресурстарын жауапкершілікпен пайдалану қағидаттарын ұстанады және тұрақтылық пен тиімділікті арттыру үшін өз қызметіне су менеджментінің үздік әлемдік тәжірибелерін енгізуге белсенді ұмтылады.
- 3.9 Осы Саясатта көрсетілмегеннің барлығында Топтың тиісті ішкі нормативтік құжаттарын және Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерін басшылыққа алу қажет.
- 3.10 Су ресурстарын басқару жүйесін іске асыру шеңберінде өзара әрекеттесудің негізгі мәселелері бойынша өкілеттіктерді бөлу матрицасы осы Саясаттың 1-қосымшасында берілген.

4. Су ресурстарын басқару жүйесінің принциптері

4.1 Суды үнемдеу шараларын енгізу

- 4.1.1 Су ресурстарын басқару процесін енгізу және қолдау үшін Топ төмендегілерді жасауға ниетті:

Осы құжатты «Еуразиялық Топ» ЖШС рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды

- а) суды тұтынуды азайту, бастағанда, айналымдағы сумен жабдықтау жүйелеріне көшу, суқашыртқыларды азайту және олардың қоршаған ортаға теріс әсерін қоса алғанда, суды пайдалану мақсаттарын белгілеу. Мақсаттар әр активтің ерекшелігі мен ерекшеліктерін ескере отырып, Топ деңгейінде қойылуы керек.
- б) табиғи және жасанды су айдындарын қорғауды қоса алғанда, қоршаған ортаға әсерді азайтуға және экологиялық залалды барынша азайтуға ықпал ететін су ресурстарын тұрақты басқаруды қамтамасыз етуге басымдық беру.
- в) Топтың суды пайдалану саясаты шеңберінде су тұтынуды қысқартуға бағытталған өндірістік процестерді жаңғырту бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру. Бұл бағдарламаларға заманауи технологияларды, қол жетімді ең жақсы әдістерді енгізу, операциялық процестерді жақсарту және суды пайдаланудың энергия тиімділігін арттыру үшін ISO 50001 стандарттарын сақтау кіреді.
- г) суды тазарту және қайта пайдалану бағдарламаларын енгізу, бұл тұтынылатын судың жалпы көлемін азайтуға және қоршаған ортаға әсерді азайтуға, жер үсті су нысандарына төгінділерді болдырмауға/жол бермеуге мүмкіндік береді, бұл сонымен қатар сумен жабдықтау шығындарын азайтуға көмектеседі.
- д) әзірленетін бағдарламалардың тиімділігіне тұрақты мониторинг жүргізу. Бұл проблемаларды уақтылы анықтауға және жоюға, сондай-ақ қолданыстағы технологияларға жақсартулар мен оңтайландыруларды енгізуге мүмкіндік береді.
- е) суды тұтыну, оның сапасы және сарқынды сулардың көлемі туралы деректерді жинай отырып, барлық өндірістік нысандарда суды пайдалану мониторингін жүзеге асыру. Алынған ақпарат суды пайдалану тиімділігін талдау және белгіленген нормалардан ауытқуларды уақтылы анықтау үшін қолданылады.
- ё) суды пайдалануды бақылауға мүмкіндік беретін және өзгерістер мен бұзушылықтарға жедел ден қою мүмкіндігін қамтамасыз ететін автоматтандырылған мониторинг жүйелерін енгізу.
- ж) өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы шеңберінде сарқынды сулардың сапасына мониторингті жүзеге асыру. Мониторинг деректері төгінділердің нақты көлемін анықтау үшін, сондай-ақ белгіленген нормалардан ауытқуларды уақтылы анықтау және болдырмау үшін пайдаланылатын болады.
- з) су ресурстарын басқарумен байланысты қызметкерлер үшін тұрақты біліктілікті арттыру курстарын ұйымдастыру.
- и) су ресурстарын тиімді пайдаланудың маңыздылығы туралы барлық қызметкерлердің хабардарлығын арттыруға бағытталған ақпараттық науқандарды жүргізу. Бұған корпоративтік басылымдардағы жарияланымдар, ішкі семинарлар және т.б. кіреді.

й) өндірістік жүйе шеңберінде суды тұтынуды азайту немесе ағынды сулардың сапасын жақсарту бойынша табысты бастамаларды ұсынған қызметкерлер корпоративтік деңгейде танылады және марапаттар мен бонустарға ие бола алады.

к) су ресурстарын басқарудың озық тәжірибелерін әзірлеу және енгізу үшін мемлекеттік органдармен, ғылыми-зерттеу институттарымен әріптестік қатынастарды дамыту.

л) табиғи су нысандарына антропогендік әсерді, яғни өндірістік қызметтің нақты әсерін азайту.

м) ҚР қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті мемлекеттік органмен келісу кезінде пайдаланылған карьерлерді қалпына келтіру үшін табиғи факторлардың әсерінен қалыптасқан және осы өңірге тән ілеспе алынған суларды, нормативтік (шартты) - таза сарқынды суларды пайдалану.

4.2 Топ Активтерін сумен жабдықтаудың үздіксіздігін басқару

4.2.1 Тұрақты сумен жабдықтауға арналған PDCA (Plan – Do – Check – Act) басқару әдістемесі:

а) **Жоспарлау (Plan):** Барлық өндіріс нысандарда ағымдағы және болжамды су ресурстарының қажеттілігі туралы деректерді үнемі қайта қарау және жаңарту. Бұл су ресурстарының қолжетімділігін бағалауды, тәуекелдер мен мүмкіндіктерді талдауды сондай-ақ тұрақты сумен қамтамасыз ету үшін суды үнемдеу және су тиімділігін арттыру шараларын есепке алуды қамтиды.

б) **Іске асыру (Do):** Сумен қамтамасыз ету бойынша нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізуге бағытталған әрбір Актив үшін іс-шаралар бағдарламаларын әзірлеу және енгізу. Бұл бағдарламалар инновациялық технологияларды енгізуді, сумен жабдықтау жүйелерін жақсартуды және су ресурстарын пайдалануды оңтайландыруды қамтуы керек.

в) **Талдау (Check):** Бағдарламалардың орындалуына тұрақты мониторинг жүргізу, олардың тиімділігін талдау және қол жеткізілген нәтижелердің мақсатты көрсеткіштерге сәйкестігін тексеру. Алынған мәліметтер белгіленген мақсаттарға жету дәрежесін бағалау және жақсарту бағыттарын анықтау үшін пайдаланылады.

г) **Жақсарту (Act):** Талдау нәтижелері негізінде іс-шаралар бағдарламалары мен сумен жабдықтау стратегияларына түзетулер енгізу. Компанияның мақсаттары мен су ресурстарын жедел басқару арасындағы ұзақ мерзімді келісімді қамтамасыз ету үшін инвестициялық бағдарламаларды қалыптастыру және бизнес-жоспарларды әзірлеу процестеріндегі іс-шараларды ескеру.

4.3 Топ Активтерін суды пайдаланудың экономикалық тиімділігін арттыру

4.3.1 Активтердің су пайдалану тиімділігін арттыру үшін Топ мыналарды жасауға ниетті:

а) барлық өндірістік процестер үшін тұрақты және сенімді сумен қамтамасыз ете отырып, суды алу, тазарту және тасымалдау шығындарын қоса алғанда, суды пайдалану шығындарын азайтуға ұмтылу;

б) су ресурстарын басқаруға байланысты күрделі және операциялық шығындарды (CAPEX және OPEX) азайту бойынша жұмыс істеу. Бұған тиімді технологияларды енгізу және ресурстарды ұтымды пайдалану кіреді;

в) су ресурстарын басқару жөніндегі бағдарламаларды әзірлеу және енгізу процесінде Топ барлық байланысты шығындарды ескереді және оларды барынша азайтуға ұмтылатын болады, бұл компанияға өндірістік процестерге қаржылық жүктемені азайта отырып, суды пайдалану тиімділігі бойынша нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізуге мүмкіндік береді.

4.4 **Топ Активтері үшін су ресурстарының қолжетімділігін қамтамасыз ету**

4.4.1 Су ресурстарының қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін Топ мыналарға ниетті:

а) әрбір өндірістік нысан үшін сумен жабдықтаудың барлық негізгі және резервтік көздеріне сенімді қолжетімділікті қамтамасыз ету. Бұған жерасты және жерүсті суларын пайдалану, сондай-ақ маусымдық өзгерістер мен экстремалды климаттық жағдайлар кезінде де тұрақты сумен қамтамасыз ету үшін жаңбыр суын жинау және сақтау технологияларын енгізу кіреді;

б) Топ Активтерінде сумен жабдықтау үзілістері жағдайында процестердің үздіксіздігін қамтамасыз ету үшін барлық өндірістік нысандарда резервтік су қорларын құру және қолдау;

в) ағынды суларды қайта өңдеу мен қайта пайдаланудың толық цикліне бағытталған «нөлдік ағызу» тұжырымдамасын әзірлеу және енгізу.

4.5 **Қоршаған ортаға экологиялық және климаттық әсерді азайту**

4.5.1 Қоршаған ортаға экологиялық және климаттық әсерді азайту үшін Топ ниетті:

а) компанияның активтері орналасқан аймақтардағы климаттық өзгерістер және олардың су ресурстарына әсері туралы зерттеулер жүргізу. Бұл зерттеулер ұзақ мерзімді тенденцияларды түсінуге және тиісті бейімделу шараларын дайындауға көмектеседі.

б) зерттеу нәтижелері негізінде Активтер климаттың өзгеруі жағдайында суды тұрақты пайдалануды қамтамасыз етуге бағытталған бейімделу жоспарларын әзірлейді және енгізеді. Бұл жоспарларға сумен жабдықтауды жақсарту, климаттың экстремалдық жағдайларына төзімділікті арттыру және олардың өндірістік процестерге әсерін азайту шаралары кіреді.

4.6 **Мониторинг және есеп беру**

4.6.1 Су ресурстарын пайдаланудың ашықтығы мен тиімділігін қамтамасыз ету үшін Топ ниетті:

а) Су ресурстарын ұтымды пайдалануды қамтамасыз ету және Топтың барлық өндірістік нысандарында су ресурстарын пайдалану тиімділігін арттыру үшін Қазақстан Республикасы Су кодексінің талаптарына сәйкес келетін (86-бап) су тұтынудың үлестік нормаларының міндетті түрде болуын айқындау.

- б) Топ технологиялық процестердің өзгеруін, жаңа технологияларды енгізуді және су алу мен су төгінділерді азайту жөніндегі мақсаттарға қол жеткізуді ескере отырып, суды тұтынудың үлестік нормаларын үнемі, кемінде бес жылда бір рет қайта қарауға және өзектендіруге міндеттенеді.
- в) ISO 50001 қағидаттарын ескере отырып, суды пайдаланумен байланысты трендтер мен ықтимал проблемаларды анықтау үшін деректерді талдау жүргізу, бұл процестерді кешенді оңтайландыруға, шығындарды азайтуға және су және энергетикалық ресурстарды пайдаланудың жалпы тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді. Мұндай талдау өндірістік тиімділікті арттыруға, шығындарды азайтуға және экологиялық тәуекелдерді азайтуға ықпал етеді.
- г) компания қызметінің қоршаған ортаға әсерін бағалау үшін өндірістік нысандарға жақын орналасқан су нысандарының жай-күйіне тұрақты мониторинг жүргізу.
- д) есептердің ашықтығы мен қолжетімділігін қамтамасыз ету, бұл жұртшылық пен реттеуші органдардың сенімін арттыруға ықпал етеді.
- е) суды тұтыну және су ресурстарын басқару саласындағы жетістіктер туралы мәліметтер қамтылған суды пайдалану туралы жыл сайынғы есептерді жариялау.

5. Жауапкершілік

- 5.1 Топтың әр Активінде су ресурстарын басқару саясатын орындауға жауаптылар тағайындалады. Бұл тұлғалар саясатта көзделген барлық іс-шаралардың іске асырылуын бақылайды және белгіленген мақсаттарға қол жеткізуді қамтамасыз етеді.
- 5.2 Топ Активтерінің басшылары өз бөлімшелері деңгейінде саясатты орындауға жауапты. Олар саясатта белгіленген барлық нормалар мен талаптардың сақталуын бақылайды және суды пайдалануды жақсарту үшін қажетті шараларды уақтылы қабылдауға жауапты.
- 5.3 Жауапты тұлғалар Активтер/Дивизиондар Басшылығы алдында су ресурстарын басқарудың жай-күйі, қол жеткізілген нәтижелер және туындайтын проблемалар туралы үнемі есеп беруге міндетті. Есептер саясаттың орындалуын талдауды және суды пайдалану тәжірибесін одан әрі жетілдіру бойынша ұсыныстарды қамтуы тиіс.
- 5.4 Осы Саясаттың талаптарын бұзғаны үшін Топ жұмыскерлері қолданыстағы заңнамада және Топтың ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен тәртіптік жауаптылықта болады.
- 5.5 БК энергетика департаменті осы Саясаттың орындалуын бақылауға жауапты болып табылады.

6. Қосымшалар

1-қосымша (міндетті). Топтың Су ресурстарын басқару саясатын іске асыру шеңберіндегі өзара әрекеттесудің негізгі мәселелері бойынша өкілеттіктерді бөлу матрицасы

pp №	Іс-шаралар	Директор БК энергетика департаменті	Бас директордың БК технологиясы және операциялық қызметі жөніндегі орынбасары	БК стратегия департаменті	КО	Қоршаған ортаны қорғау департаменті	Тұрақты даму орталығы	БК тәуекелдер және сақтандыру департаменті	Инвестициялық комитет	Дивизионның Бас операциялық директоры	Қазақстан Периметрінің CEO
1	Саясатты іске асыруды қамтамасыз ететін стандарттар мен рәсімдерді әзірлеу	Жауапты	Келісуші	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Келісуші*	Келісуші	Ақпараттандырылған		Ақпараттандырылған	Бекітуші
2	Саясатты іске асыру үшін Активтердегі жауапты тұлғаларды айқындау	Келісуші	Келісуші	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған		Бекітуші	
3	Актив үшін суды басқару көрсеткіштерін анықтау	Бекітуші	Келісуші	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Келісуші*	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған		Жауапты	
4	Суды басқарудың нысаналы көрсеткіштерін оның ішінде Актив үшін ластаушы заттардың сарқынды сулардың төгінділерінің көлемін айқындау	Бекітуші	Келісуші	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Келісуші*	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған		Жауапты	
6	Әрбір активте суды басқару бойынша нысаналы көрсеткіштерге, оның ішінде ағынды сулардың ластаушы заттардың төгінділерінің көлемдеріне қол жеткізу іс-шаралары бағдарламасын әзірлеу	Бекітуші	Келісуші	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Келісуші*	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған		Жауапты	
7	Активте суды басқару бойынша нысаналы көрсеткіштерге, оның ішінде ағынды сулардың ластаушы заттардың төгінділерінің көлемдеріне қол жеткізу іс-шаралары бағдарламасын іске асыру	Келісуші	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған		Жауапты	

«Еуразиялық Топ» ЖШС

pp №	Іс-шаралар	Директор БК энергетика департаменті	Бас директордың БК технологиясы және операциялық қызметі жөніндегі орынбасары	БК стратегия департаменті	КО	Қоршаған ортаны қорғау департаменті	Тұрақты даму орталығы	БК тәуекелдер және сақтандыру департаменті	Инвестициялық комитет	Дивизионның Бас операциялық директоры	Қазақстан Периметрінің CEO
8	Инвестициялық бағдарламаларды қалыптастыру, бизнес-жоспарлары мен Топтың суды басқару стратегияларын қалыптастыру кезінде суды басқару бойынша нысаналы көрсеткіштерге, оның ішінде ағынды сулардың ластаушы заттарын төгу көлемдеріне қол жеткізу іс-шараларын есепке алу	Келісуші	Келісуші	Келісуші	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Келісуші	Ақпараттандырылған	Келісуші	Жауапты	
9	Су ресурстарын басқару бойынша оның ішінде ағынды сулардың ластаушы заттардың төгінділерінің көлемі бойынша тұрақты есептерді дайындау және ұсыну	Келісуші	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Келісуші*	Жауапты	Ақпараттандырылған		Жауапты	
10	Суды басқарудың нысаналы көрсеткіштері бойынша жоспарлардың орындалуын мониторингтеу	Келісуші Жауапты	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған		Жауапты	
11	Ағынды сулардың сапасын мониторингілеу	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған	Ақпараттандырылған		Келісуші*				Жауапты	

* Қоршаған табиғи ортаға ағынды сулармен ластаушы заттарды төгу бөлігінде

